

petr kvíčala

červená a modrá

Galerie výtvarného umění v Chebu

6. dubna – 18. června 2017

Výstava Petra Kvíčaly koncipovaná speciálně pro prostory GAVU pokračuje ve volném cyklu prezentací kanonických osobností českého umění poslední čtyř dekád (Jiří Kovanda, Jiří David, Stanislav Diviš, Vladimír Skrepl). Její tvar osciluje mezi intuitivní retrospektivou a koláží případových studií. Sleduje tvorbu Petra Kvíčaly od juvenilních prací až po současnost, zároveň předkládá téměř kompletní spektrum autorem využívaných strategií a médií. Postihuje vnitřní logiku, kontinuitu i variabilitu jeho dosavadního díla. Postupně dokumentuje Kvíčalovo formování v paralelní kultuře „mániček“, východiska v lokální neoavantgardní tradici, analýzu krajiny a přírodnin, hledání řádu a jeho porušování, postmoderní hru na osobní umělecký brand „červené vlnovky“, expanzi malby mimo rám i plochu, práci s prostorem a vna architektuře, hazardní pohyb po hraně dělící umění od dekorace a banální opulence nebo spirituální tenzi geometrické abstrakce. V obecné rovině výstava přináší situační zprávu o generaci, kterou nejvíce zasáhl geopolitický, společenský a ekonomický převrat na konci osmdesátých let, na pozadí komplikovaného vztahu centra a periferie.

Petr Kvíčala se narodil v roce 1960 ve Svitavách, ale formativní roky prožil mezi Tišnovem, nedalekou Lomničkou a Brnem, kde vychodil chemickou průmyslovku. Koncem sedmdesátek nebyl kompatibilní s tehdejší formální uměleckým školením s výjimkou večerního studia brněnské Školy uměleckých řemesel, kterou vychodil po návratu z vojenské služby. Spolu se starším bratrem patřil mezi máničky, neformální subkulturní společenství, které se zásluhou cílené osvětové činnosti Ivana M. Jirouse a dalších sebeidentifikovalo jako kulturní i společenský underground. Vehikulem hnutí byla primárně hudba, respektive pořádání neoficiálních koncertů undergroundových kapel. Jednou z nich byla rovněž formace Květen bratří Kvíčalů. Volná edice samizdatů, poprvé veřejně prezentovaná na této výstavě, byla

vedlejším produktem ilegální cyklostylové dílny skryté v Kvíčalově ateliéru, v níž byl množen časopis Informace o Chartě 77, zkrácené Infoch. Pozornost zasluží nejen pro Kvíčalovy originální obálky, ale především jako přehled lektury formující intelektuální horizont tehdejší nonkonformní mládeže. Vedle textů, které prvoplánově rezonovaly otevřenou kritikou zločinné praxe režimu jako Solženicynovo Souostroví Gulag, tu najdeme například konceptuální „kuchařku“ Jiřího Koláře Návody k upotřebení. Kromě literatury lze v juvenilních pracích sledovat přímé vizuální impulzy, které přebíral jak od autorů rozkládajících obraz přírody na vrstvy a struktury, tak neméně i z neoavantgardního prostředí operujícího často na poli mezi obrazem a textem. Vizuální partitury pohybu v krajině vznikaly paralelně s jejich básnickým ekvivalentem, oboje zaznamenáno na stejném listu papíru. Současně, v polovině osmdesátých let, se Kvíčala vyfotil při jízdě na kole. Tuto fotoperformance (nejednalo se o klasickou dokumentaci akce, neboť aparát a jeho ovládání byly nedílnou součástí akce) Kvíčala vystavil v brněnské Galerii mladých v roce 1985. Při retrospektivním pohledu je zřejmé, za kolik Petr Kvíčala vděčí svému tehdejšímu rozhodnutí vpustit do své tvorby primární až naivní formy, které ho ochránily před artistní nudou prvotní pro mnoho jeho vrstevníků. Například nedaleký kopec Květnici tehdy kreslí v nepřehledné sérii zjednodušující krajinu na různé varianty základního piktogramu kopce. Dochází na hranu, kde se elementárnost setkává s archetypem, kulturně asociovaným s „estetikou“ lidové či dětské kresby. Geometrii, respektive systém, opakování a deviaci řádu si umělec osvojil z přírody. Míří k maximálnímu oproštění, kdy zelené čárky na bílém pozadí kotví k reálné přírodní situaci především název Obilí v zimě. Získává pro sebe postulat „geometrie od ruky“ odvozený rovněž z pozorování zákonitostí přírody a současně na základě četby eseje Petra Rezka

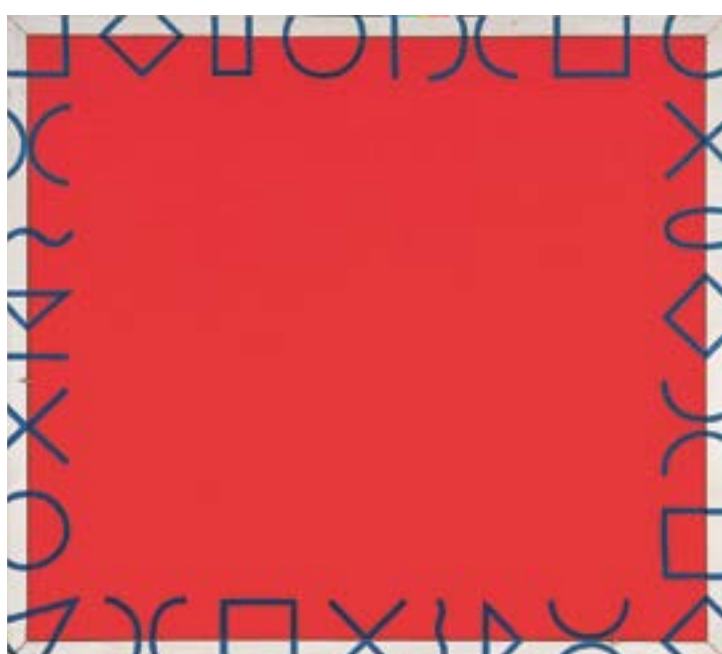

Obilí v zimě, 1985, olej na plátně, 93 x 115 cm

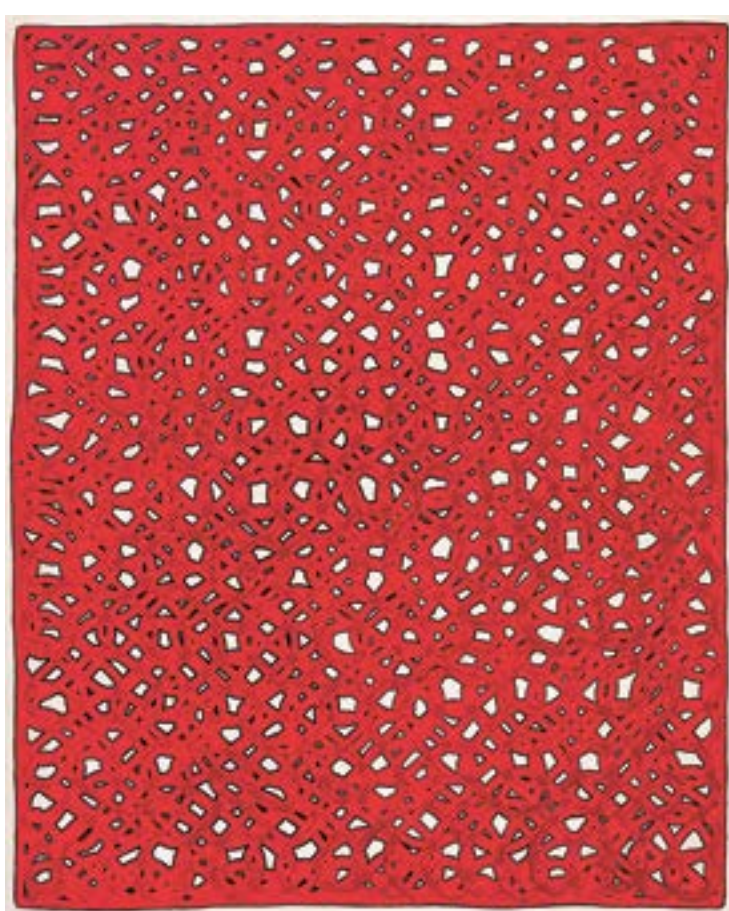
produktivně ztotožní „zbytečnost“ slavnostních rituálů s podobně zbytnou povahou umění. Tímto se v devadesátých letech Kvíčalovi otevřel doslova celý vesmír, jehož vizuálnímu výzkumu se soustředěně věnuje. Pomalu se vytratily, respektive byly znevěditelné přímé odkazy ke kulturní a folklorní tradici, které sebou nutně nese téma ornamentu. Postupně objevuje a rozvíjí téma plochy a iluzivního prostoru obrazu versus jeho reálného okolí. Na současné výstavě toto téma reprezentují prostorová kumulace druhotně použitých relikvií instalace z Kvíčalovy výstavy v pražské galerii Béhémot a slavnostní situace Červená a modrá v hlavním výstavním sále. Pokud by bylo třeba se vsí střízlivosti hledat Kvíčalův mezinárodní úspěch či přesah, bylo by to primárně v rámci realizací v architektuře. Jeho úspěch na tomto poli je dán lehkostí, s kterou vytváří optimální situace, které nejsou jen mechanickým zvětšením měřítka jeho obrazů. Za všechny zmiňme transparentní malbu na velkoformátových posuvných dveřích pro polytechniku ve švýcarském Lausanne, kde samotným mechanickým používáním vzniká nekonečný počet obrazových variant v neustálé interakci s okolní krajinou a s proměnlivou světelností denních a ročních dob.

Mezi svými generačními vrstevníky si Petr Kvíčala více než třicet let drží nepřehlédnutelnou pozici především díky systematické linii práce, kterou neustále narušuje drobnými, razantními i excesivními experimenty. Bývalá mánička je po třiceti letech profesorem brněnské FAVU a nezpochybnitelným příslušníkem současného uměleckého establishmentu, nikoliv však cynickým řemeslníkem, ale stále pověst riskujícím idealistou, což dokládá i zvolený formát této retrospektivní výstavy.

Ondřej Chrobák

Z cyklu Okraje, 1994, akryl na plátně a na dřevěném rámu, 134 x 149 cm (130 x 145 cm)

Bez názvu, 1993, akryl na plátně, 130 x 160 cm

No. 2, 2017, akryl na plátně, 120 x 150 cm

No. 1, 2017, akryl na plátně, 120 × 150 cm

Dole: Skica a dva pohledy do malířské instalace Červená a modrá v GAVU Cheb s obrazy No. 4 a No. 5, oba 2017, akryl na plátně, 190 × 420 cm

Petr Kvíčala
Narodil se 20. dubna 1960 ve Svitavách. Vystudoval Střední průmyslovou školu chemickou a poté večerně Střední školu uměleckých řemesel v Brně. V 80. letech se aktivně angažoval v undergroundu. S Petrem Veselým a Vladimírem Kokoliou založili skupinu Továřstvo malířské, s Marianem Pallou a Milanem Magnim hudebně-performativní uskupení Florián - skupina mlhy a skotu. Od roku 1994 působí na FAVU v Brně, kterou v roce 2000 i sám absolvoval. V roce 2012 byl jmenován profesorem. Vedle samotné malby se od roku 1995 věnuje malířským intervencím do architektury.

Petr Kvíčala, Červená a modrá

GAVU - Velká galerie
6. 4.-18. 6. 2017
Kurátor: Ondřej Chrobák

Souběžné výstavy

- Na dosah 2 - Současné umění z Norimberka, GAVU - Malá galerie, 30. 3.-25. 6. 2017
- Skupina 42 ve sbírkách GAVU Cheb, GAVU - Výstava z depozitáře, 25. 4.-1. 10. 2017
- Bedřich Stefan, Tři grácie pro Pomník A. A. Palliardiho ve Františkových Lázních, 1949-1950, GAVU - Opus magnum, 27. 4.-25. 6. 2017
- Michaela Kukovičová, To je Praha, GAVU - Museum café, 5. 4.-1. 10. 2017
- Automat na výstavu. Československý slavení na Expo 67 v Montrealu, Retromuseum - Výstavní sál, 11. 5.-5. 11. 2017

Galerie výtvarného umění v Chebu
příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163
info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR. V roce 2017 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Ondřej Chrobák, grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 800 ks.